

СРПСКИ СИОН

Год. XVII.

Број 10.

ЗВАНИЧАН ЛИСТ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА МИТРОПОЛИЈЕ
КАРЛОВАЧКЕ ЗА ДУХОВНЕ, ЦРКВЕНЕ И ЈЕРАРХИЈСКЕ СТВАРИ.

У Ср. Карловцима у недељу 11. марта 1907.

Срби у Сењу 1792. године.

Септембра је п. г. тражио у епархијској архиви у Плашком неке податке г. Др. Васо Ђерић, професор универзитета у Београду, и дозволом Високопреосвећеног Господина Епископа Михаила Грујића радио је у архиви неких пет дана.

Ја сам г. Ђерићу као свом бившем професору стајао на услузи, колико сам могао, јер сам већ од прије прелистао списе у архиви од 1783.—1810. и некоје ствари за себе избиљежио.

Преврћући нашао је г. Ђерић један докуменат, којег аћу оvdје у препису саопћити. Г. Ђерић зажалио је, што нема уза се апарата, да тај докуменат фотографише, јер би му добро дошао за надувну његовог дјела „О српском имену у западним крајевима“. Ја сам обећао г. Ђерићу, да ћу му тај докуменат, ако буде могуће, послати, да га фотографише.

Пошто ми је пак једном Високопреосвећени Господин Епископ Михаило благоизволио причати, како је имао жалосно искуство са неким важним документима из епарх. архиве, које је однио покојни прото Мана Грбић и које никако није могао до-

бити натраг послје Грбићеве смрти и који су дакле на тај начин пропали; то се нијесам ни усудио, да Високопреосвећеног Госп. Епископа замолим, да тај докуменат г. Ђерићу пошаљем на фотографисање.

Но како г. Ђерић сваке године иде кући својој у Кореницу; то ће сигурно понијети са собом апарат и тај докуменат фотографисати.

Тај докуменат није нигдје одштампан, колико ми је познато, а не спомиње га ни покојни Мана Грбић у „Карловачком владичанству“. — Спомињем, да је препис тога документа однио са собом г. Ђерић.

Читајући извјештаје о сједницама земаљског сабора у Загребу, гдје „франковци“ све документе, у којима се спомиње српско име, проглашују фалзификатима; то ми је пао на памет овај докуменат, који се тиче мјеста гдје су франковци врло јаки, и гдје је још нешто, — мало не рече, — фабрика франковачких попова.

Докуменат је латиницом писан и у њему се добро истиче српство, премда је написан 32 године прије „основатеља српства“ у оввијем крајевима епископа Лукијана Мушицкога.

Свакако би добро било, да се овај

докуменат фотографише, а врло је добро сачуван.

Тај докуменат гласи:

Preosvehsteneihsemu Islovesneihsemu Gospodinn, Gdinu nam oczu I arhipastiriu Epi-skupu Genadio Dimovich czdravstvuite na mnogaia Letta.

Sada vama obcznanimo Preosvehsteni Gospodin kakose ovdj uovome gradu nalaczimo i nahsu czerkvu imamo i takonam Stoi czatvorena mnogo vremena tako niesmo moguchij derxatij ednoga Svehstenika koi gleda na mnogo plache szahsto est nas malo ovdij koi se nalaczimo ito neima Stabelite tri kuche adруго esmo sve prisalczki koi Stoimo Sbutigom i velika nama dolaczki Sramota od taliana czahstonas ima ovdj i *Serbalia* i greka Svaki nas svehstenik nemoxe rediti koi neczna i grechki i *Serbski* prosimo poniczno preosvehsteni Gospodin Sada ednoga redovnika pocznaiemo koi se Sada n czadru more nas pohsteno sluxitij koi negleda na veliku plachu poimenu Dimitrio Vladislavich esmo snime kontenty i Snihovom dobrom milohschom i dopuhstaniem Svetom desniczom czahsto oche nama obastaty daga pohsteno plachamo i prosimo poniczno i czelivamo Svetu Desniczu da pohsalju presvietli pechat i pismo daga chas prie dobiemo ovie velikie Pracznika danam nestoi czerkva czatvorena danas nebude sramota od latina ako est nas imalo danam budet pastir i mi vahse oveze.

n Segniu na 10. Aprilla 1792.

Geralamo (даље непрочитљиво)

Мићо (?) Ристивоевић (?) (Печат.)

Sava Skenhsich

Attanasio Costantino.

На печату (од црвг воска) је и икона добра и јасна Успеније Пресвете Богородице в година 1790. Натпис око lika не даде се прочитати него само ово: ОРѠДО... ЕК... В... А... Т. S ѠN....

Тешко да је сачуван тај печатњак у Сењу.

Ис. Ђ. Пејновић.

Неприлике

Лукијана Мушицкога у Плашком.*

Д. Р.

(Продужење.)

Прошле године у „Српском сиону“ навели смо поднете денунцијације у Беч против администратора горњо-карловачког владичанства архимандрита Лукијана Мушицког.

Навели смо и његове одговоре на њих, као и одговор гомирског арх. Јосифа Рајачића на оптужбу Мушицкову.

А навели смо и мњење истражне комисије арх. Стевана Станковића и генерала барона Вајдера, како о поменутих денунцијацијама, тако исто и о одговорима Мушицковим и Рајачићевим.

Сад ћемо још да наведемо изакулисне радње у тој ствари, како би цела ствар што јаснији облик добила, а подједно и како би се што праведнија оцена и пресуда могла донети и створити.

Пре свога одласка у Плашки, добио је архимандрит Стеван Станковић следеће писмо из Карловаца.

Пречестњејши Г. Архимандрит
мње особено високопочитаеми!

В сојузје писанија Јего високопревосходителства нашег милостивјејшаго Г. Арх. и Митрополита на вашу Пречестност под дневним в предметје денунцијацији њекија противу Г. Архимандрита и администратора Карлштатскија Епархии от вашеја Пречестности, изсьедоватисја имушчија, чест имјеју Пречестности вашеј на високоје повељение Јего Превосходителства објавити, да би, поелику јешче прежњаја њекаја тужба противу тогоже Г. Администратора всевисочајшему мјесту сотворенаја 4. Маја т. љ. в Премисље от Г. фелдмаршал-лајтнанта Станисављевича изсьедована бје, Пречестност ваша пут ваш в Плашки на Загреб вјали, како би от сего Г. фмл. извјеститисја могли, јест ли негли какови тужбени пункт в сеј от вашеја Пречестности изсьедоватисја имушчеј денунцијацији находјашчија и тамо изложен бил; и что во смотрении таковаго свиждетелствовалосја, и о иних, јаже в призрјени изсьедованију подлежащчија денунцијацији

* Види бр. 25. пр. г.

Пречестности вашеј за изјаснение служити могућ.

Прочеје — — — —

Б Карловце 20. Септ. 1826.

покорњејши слуга
Пантелеимон Живковић
АЕМ. Протодиакон.

Осим Стратимировићева писма Мушицком у коме га је известио о изасланицима истражне комисије, написао је он следеће писмо и то својеручно арх. Станковићу, у ком му препоручује, како да се држи и како да поступа.

Исто гласи:

Во првих жеже вама аки на ухо сказати имам јест: да *шерјеница* имате с тим — аки забуненим, и себе помошци неумјејущим — челољеком, и да јего вашим тихим и мудрим совјетом наставите, да 1.) што има отговарати кратко, обаче полно, и тако само оно (а не коешта друго) и постојно отговорит, како пред очеси дикастерии и самага Јего Величества, јего отговор челољека свјашченика и замјењајушчаго мјесто Епископа достоин показати се может 2) скажите јему да поступаја по тужбам противу свјашчеников тако мудро, скромно и духовно поступает, да отуд нераждаетсја горшиј соблазн, и да будет више учителен а не наказателен. 3.) Ако би и дознати могао, да имат окружујушчих јего навјетников и завистников, а негли и самих врагов и денунцијантов, он да и невнимает на то, но творја себе о сих совсјем невјеждим, да кротко и противу всјакаго учтиво да поступает, научивсја мудрости от самих тих своих јему непријателеј. 4.) Не токмо в сих двух вама преданих на изсьедование и исполнение предметах, но и во всјех прочих јаже негли — о зданиах, о консисториалном поведени, о церкви, о поведени јего с клиром и пр. в пр. усмотрили будете да он непоходит путем добрим и благосьледственим, в них братски јего упутите и аки убједите да иначе поступает.

С таквим истим духовноју сердца љубовију разположением и нашего посланија уважением одушевлени сушче скажите, и клиру тому противу војујушчему, да неводјатсја страстију невјежд и простољудин, и да неподадут повода против их мислити, ако би власти својеја законија били противоборци.

Једном речи, ашче возможно јест умирите

умирите, или наче ашче и трудно јест умирите потрудите се да умирите, и јего ко мудрому поведенију, а те људе ко точному потченију власти приведете.

Скажете им всјакому и всјем да промишљат в каковом нешчастии св. наша православна церков уже находитесја, и како би они своим страстољубивим поступком нешчастие јеја приумножили!! и проч.

В прочем знајте то, да се отсјуду вама на кажди случај наставление дати не может. Ја те људе знам, обаче не всјех, а тамо био нисам никад, съедователно прјамо персон и мјест и предметов пристојно поступајте, зашчишчајушче верховнија власти намјеренија. Тако и паметно будет, и добра съедствја возимат ваше дјело.

Мислим нетреба вас опоменути да ово писмо в тајње содержите, или наче по прочтении подерете“.

Кад је арх. Мушицки чуо, да арх. Станковић долази на истрагу, писао му је ово писмо:

Пречестњејши Г. Архимандрит и мње високопочитаеми!

Јего Високопревосходителство наш милостивјејши Госп. Арх. и Митр. изволил мње под 20. Септ. т. љ. открыти, јако Пр. ваша от јего Високопревосходителства в стечении с Г. бароном Вајдером, генерал мајором и Бригадиром в Карлштадтје, за изсьедование поднесенија противу мене у всевисочајшаго мјеста денунцијации опредјелени јесте.

Достовјерно уразумјех от официров, јако Г. Генерал Вајдер јавно сказал, јако он на сие дјело с концем т. м. по рим. пријти сјемо никакоже возможет, зашат сјј ревизијеју слунскија regimentи. О сем увједомљаја Пр. вашу, прилагају далше желание мое, да бисте пришествие ваше сјемо, смисливше добрија извјети, отложили до 13. Нов. по рим., либо до 1. по нашему, ово из ближајших, мње полезних причин, овоже по тому, да би до онаго времени Налог от Јего Високопревосходителства, на прошение мое под днешним посланое, Пр. вашеј о том приспјети, могл, жеже в м. Гомирии изсьедование о цјелом состојанији јего сотворити. Вједение сего преполезно будет Јего Високопревосходителству.

Проче — — — —

В Плашком 5. Окт. 1826.

Лукиан Мушицки
Арх. и Админ.

П. т. Дођите на квартир Роксандичу. Ја ћу овом писати.

У истом смислу писао му је и ово писмо:

Пречестњејши — — — —

В самују сију минутоу получих послание ваше од 4. Окт. т. л. Благодарју вам за соопшчаемое. Надјејусја, јако и ви мое писание о томже предмете уже досеље получисте. В сојузје онаго, паки вас братски прошу, јеже предлежаши вам пут тако предријати, како да с концем токмо сего мјесеца или 1. грјадушчаго по нашему в Карлштадт придете. Смјело пут ваш до онога дне отложити можете. Ви ничега не губите, аз же добивају много. Qui habet tempus, habet vitam.

Пречестности — — — —

В Плашком 12. Окт. 1826.

Л. Мушицки
Арх. и Админ.

Чувши Мушицки, да је арх. Станковић стигао у Карлштат, писао му је ово писмо:

Пречестњејши — — — —

Услишав јешче в прешедшиј вторник, јако на једин ден преже в Карлштадт придете, и в тојже вторник сјемо придете, ожидах до сего часа (в ношч уже пишу) и вас и генерала. Не знају причини закосненија. Негли генерал, заваћ сиј дјели, не может појти, а вас из политики неотпушчае от себе.

Или негли читасте совокупно foraginem тужеб и денунцијации противу мене и Deutri puncta дјелаете. Која ни причина јест, много полвовахсја между тјем закоснением вашим. Дал би Бог, да би вас писмо мое, јеже вам на ваше од 4. текушчаго мца под 12. тогоже писах, дома застало било! — Писах, да бисте пришествие ваше до 1. Ноем. по нашему отложили. О томже писах и Јего впр. нашему Г. Арх. и Митр. Негли градушчеју почитају получитьи и ви и ја от Него послание. Ашче вам можно и ниње, отложите јешче кои ден пришествие ваше сјемо. Боже мој, видите паки моју судбу. Драгаго пријатеља, јегоже давно не видјех, ниње приближившагосја не желају јешче за кои ден видјети. Послаников моих ожидају из Триеста, Јоана Диакевича, пароха карлштадтскаго и клирикалног учителя. Пришедше негли принесут ми помоч. Пождите убо јешче мало, ашче возможно јест. Мнози

востаха на мја; једин их предводит, лукавјејши и злобњејши в нашем Родје. Цјел јего јест конечно низвержение и посрамление мое. С ним мнози војујут. Аз сам јесм, и јешче уповају, јако и мој видов ден осванет. Но помочи требују. Из побједи моеја многа би побједа пришла Јерархии сербстјеј. Аз стремљусја противу врага моего, а не противу орудии јего, несмислених људеј, наватих за убиство. Ови, по малом стјеснени, откривајут проја своего. О том настојте. И цар и народ да увидјат пагубна стјесненија Јерархии, и упованија на царское наименование во епископа.

Да казнитеја братоубица — да казнитеја стремљашчисја противу Јерархии, противу свободи церкви.

Но он — супостат мој — уловил јест (достовјерно ми јест) за пријатеља себје Г. Генерала помочију обриста Рукавини.

Изволите бити внимателни на то. Негли увјеритесја о томже. Легко он маневровати будет противу мене. Ви же маневрујте да виновник комплота изидет на свјет.

Вовјерају вам прилоги под ./. 1. 2. 3. 4. 5. — За овостечение ваше в сеј хитрој војње противу мене сиј послужат вам. Изволите их в тајности прочести, таже добро сохранивше принести со собою сјемо. Вејачески настојте, да виновник толикаго мјатежа откриетсја. Срамота би била, да подљејши људие борјатсја со Јерархијеју. Изволите ми послати реверс или паче recepisse о послаемых. Јавите ми, будет ли общија инквизицији предмегом и тужба намјестьника Милоевича. За сего ожидају от високија Генерал-Команди њеких изјаснениј, датисја имущих от регименти огулинскија и личкија. Прошу вас, спосијешествујте к побједје моеј над бесчеловјечним непријателем. Знаете јелика страждах. Сојузников имјеју: истину, правду, заслуги за клир и народ, неимущија умрети, дондеже епархиа сија пребудет, и свидјетелства љечареј о нарушеном здравии.

Мољу, јавите ми, будет ли изсьедование счетов моих. Не рад јесм, да ови изсьедиваеми за ниње буду. Мало поздјее возмогу поднести Јего вск. нашему милостивјејшему Господину.

С високопочитанием — — — —

В Плашком 23. Окт. 1826.

покорњејши слуга
Л. Мушицки Арх. и Адм.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Нов. 1726. писао је митрополит Стратимировић арх. Станковићу ово писмо:

Честњејши Архимандрит Нам љубезни!

В дополнение отвјета под 1. т. м. и љета на оба приватна писанија ваша имјеем јешче приложити, јако кромје крајњаго негодованија Нашега о оних в циркуларје администратора карлштатскога обретаемих израженијах Нам јешче весма дивно јест, да он толико љет у Нас и при подручном Нам конесисториумје бивши, тољ неразумно поступает.

Он мислит, јако творежија противу него тужби, тамошним заведением клирикалним опровергнет. Скажите обаче јему, јако вејак вопрос свој отвјет имјеет, да колико ни похвали заслуживало би заведение клирическое, ничим менше по слову свјашченана писанија јединое творити, а другое не пренебрегати подобает, да следствено старајасја он о изображени клира, равним начином стараетсја наглост своју воздержавати, подчиненија духом кротости управљати и в тољ разних отношенијах своих о благоразумном поведении пешчисја, на следствија всјакаго своего слова и дјела всегда взираја.

Честност ваша за времја битија вашего возимјеете прилику негли и болшаја услитати примјетити же. Не пошчадите убо труда сицеваја искрено јему открити, и упутствование ко общему и јего собственому благу клоњашчесја благожелателъе подати.

Прочее — — —

В Карловце 4. Ноем. 1826.

благохотњејши

Стефан от Стратимирович с. р.

Ово је митрополит својеручно написао:

Овде је потребно имати не токмо терпциение но и њекое внимание на слабости, јеже их не раздражити но паче разумом и благосгију умертвити. Сие ја вами препоручују не да би ви сами имали јеже имате, но паче да би и тим тамо сердечно внушили и труд вами подали такое им точно вьнедрити: много может братство љубовију посијешествуемо.

13. Јануара 1827. писао је арх. Мушицки арх. Станковићу ово писмо:

Пречестњејши Господине!

Станте с цитиром! Ево одговор на три

последња пункта. Нисам никоим начином пређе могао.

Да знате све незгоде мое! Јелан дан пређе би курир дошао, да је време допустило.

За Милоевича свршуем.

Ви ћете велику ползу Јерархии сербској учинити, ако мое Ansichten узмете у Hauptbericht-у.

Епархиа је вдова. Епископ треба. Рајачић не иште ни от Цара ни от Синода, но оће преко мјатежа, бунта; све, што му је на путу, оће да сатре. Дајте ми само његово оправдание, па ћу и ја и вама у садашњем положају и Сербској Јерархии материала на руке даги, која могу полезњејши Entscheidung учинити за све вдове епархиае. Немојте нигошто допустити да ми се отрече. Шкодили бисте не мени само, но и Јерархии. А мени је тако нужно све оно, да би сам морао рекурirati.

Јавите што, што би ми полезно бити могло. Еј да ми је овде Врабјац. Били с вама могао доћи? Онога шмоклана јошт нема. Весма би добро било, да с вама Растића доведете да гдјешто допуните, што треба по том другом отговору мом. Она троица да у очи протодиакону кажу оне оселске блевотине. И паки говорим и молим онај Ansicht у берихт узмите. Може бити ја ћу писмено молити. А командирендер ће доиста учинити. Облагородите ову тужбу на моју страну, и на ползу и побједу Јерархии. Мени је ова борба видов дан. Мој комплимент и поздрав Г. Генералу.

Л. Мушицки.

Митрополит Стратимировић, писао је арх. Станковићу својеручно ово писмо:

Отче Архимандрите!

Всја ваша писанија исправно примих, и хотја вам неотписују, — ви ничим менше увјерени будите, јако мње драго јест что мја от време на времја о тамошних дјел увједомљае.

Не само за костајнички но и за лички протопопијат буди вам равњеже препоручено, да и тојже тјемже случаем дополнен будет. Јер сам вами и ex officio написао, но за ниње вьст онаго дома кои тују кореспонденцију водит.

Јеже касаетсја инквизиции подлежащчаго дјела, ничего инаго от сјуду писати вам не могу, развје то: да онај који тому толикому

закосненију причина јест, пред Господом Богом строго отговарати будет. Что чрез то от 10 љет ожидаемаја всеја цркве битност аки в бједу положена ожидати имат. Затим није всејх епархии рјешение чае аки Бога спасајушчаго. Нехошчет Јего величество резолуцију своју дотоље издати, донељеже веја таковаја доношенија изсьледована небудут.

Препоручају вас милости Божиеј
у Карловци 13. Јан. 1827.

Стефан Стратимировић с. р.

Арх. гомирски Рајачић, писао је арх. Станковићу ово писмо:

Пречестњејши Г. Архимандрит
мње високопочитаеми!

По налогу Вашему от 20. с. м. чест имјеју от Братства моего два стариа Јеромонаха Теофила Гербича и Герасима Мамулу, в лице високија комисии послати, и тјех Пр. Вашеј скорога ради отпуста усердно препоручити. Средствием тјех же присилају Вам онаја писанија с преписи их *in duplo*; а оно малое, жеже чли јесте, в преписје моим подписом утврђеном, во особ. Оригинал ониј аз иногда сам Јего Ваше Прев. изручу. Будите о том увјерени.

За покровение мое противу нападении бундучих от страни Г. Арх. Мушицкаго вјело нуждни ми сут оригинали адје приложених приватних и службених јего писании. Сего ради прошу Пр. Вашу, да ми високаја комиссия таковија всјачески возвратит. Ваше Пр. доволно изкусисте јарост мужа онаго; ниже аз держати могу, да он когда нибуд лук свој паки противу мене не напјрагнет; и того ради потребно ми јест предосторожну бити.

В прочем — — —

В мон. Гомириј 23. Јан. 1827.

покорни слуга

Јосиф Рајачић Арх.

Арх. Мушицки је писао 23. Јан. 1827.
арх. Станковићу ово писмо:

Пречестњејши — — —

Пријмите отговор на тужбу Милоевича. В том говорју, јако от страни консисториума мњение о наказании јего милостивјејшему Г. Арх. и Митр. поднесу. Безсумњено и ви таково поднесете. Огуду легчое Јего вск. судити возможет. Препоручају, да бисте невини посту-

пак мој прјамо сего свјашченика во свјетлост положити дали. О Дошење и Драганичје извјешчение посьљу.

Препоручају всјачески и мољу, да би поне писанија моја, Рајачичем употребленаја, мње сообшчена била. Никогда јешче писанија моја приватнаја не изложена биша общему врјенију и сужденију. Избавите мја от неспокојства, происходјашчаго отуду.

А негли и другу ползу из них ва себе обрјашчу. Контракт Милоевича токмо во јединој копии и убо под особним знаком .| послалају. Негли доволно бити обрјашчете послати јего токмо Јего Ексцеленции Г. Арх. и Митр.

Посилају она три граничара, Николаа и Јосифа Тербоевича и Раду Докмановича, скавати могушча блевотини, глаголанија протодиаконном противу мене. Всјачески препоручају, жеже присјагоју обложити их, и по тому, что соочитисја не могу. Настојте, да чрез посьледнее Г. Генерал присјагу дозволит.

О оном случаи школском не чините никакова протокола. Случај бо неизсьледован и потому недостаточен јест. Они сандук гробни непрестано ми пред очеси стоит, с треми надсјатију свјешчами окрест себе. Занимае мја вјело: сердце и дух возмущает јешче. Жал ми јест не токмо мене самага ради, но и вашего взајмнаго пријателства ради. Воставу аз из сандука онаго, но занимати мја будет скорбно мисл о виновнице содјелавшем они, кол би рад бил аз, да ми мисл она исчезнет на вјеки. Ашче и вам тако годитеја, разрушите сандук они.

Будисављевич, Дошен, Диакевич, Лапчевич изгладиша имена своја отонуду. Протопресвитер кирински не подписа своего имене. Вилићски оста волеју привржен мње, ашче и изглади имене своего. Из 17 членов конс. 11 сут ми привржени, а без оних 6 бити могу: ниже аз им лучше благовителен јесм. Времја и оних покорит. Wohlan! тако јест в мирје. Оно гноти сеаутем, значи: *kenne dich selbst*. Вмјестите сеј превод онамо, аможе надлежит.

Мое високопочитание засвидјетелствуйте Г. Генералу и поздрав изручите Г. Г. Растичу и Кушеницу.

С високопочитанием — — —

В Плашком 23. Јан. 1827.

покорњејши слуга

(Продужиће се).

Ј. Мушицки Арх.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Извештај

о раду епарх. конзисторије вршачке у седници од 6. (19.) фебруара 1907. године.

Разведен је брак између Љ. Б. и Е. Ђ. из Уљме., те ће сви списи са пресудом приказани бити по истеку рока за призив митр. црквеном Савету. — Узето је на знање изјашњење ј. В. О. пароха из Мраморка на пријаве тамошњег потпредседника. — Послани су кр. ср. суду у Перлезу тражени списи, који се односе на жалбу Д. Р. против ј. Л. Ј. из Сакула. — Узето је на знање, да је президијално удовољено молби друштва „Привредника“ из Загреб да му се пошаље списак овоепарх. свештенства са означењем места му службе и посл. поште.* — Расписан је на молбу цркв. општине у Душљаји стечај на тамошњу парохију VI. плаћ. разреда. — Узет је на знање извештај ј. Б. Д. пароха фердинског, да је М. С. из Зичифалве превео из римокатоличке у православну веру, те је позван да поднесе о том случају извод из матице. — Издава је на проучење и предлог представка панчевачких свештеника катихета Б. П. окр. протопрезвитеру вршачком и ј. Д. М. пароху јасеновачком у погледу преиначења, односно скраћења наставне основе за катихизовање у основ. комуналним и држ. школама. — Разведен је брак између Љ. Р. из Ц. Цркве и В. Р. из Алибунара, те ће сви списи бити по истеку рока за призив приказани митр. цркв. Савету. — Подпешена је представка кр. шк. надзорништву у Вел. Бечкерек ради одређења дворане за катихизацију у економској пофторној школи у Добрици. — Узето је на знање, да је президијално удовољено молби град. поглаварства у Карловцима, да му се доставе званичне сведоче о садашњем намештењу А. Т. администратора парохије у Старчеву и М. П. протопрезв. капелана вршачког. — Позвана су парох. звања, која још нису историју основ. школовања поднела, да исту у року од 8 дана поднесу. — Извештен је овоепарх. адм. одбор, да је ј. Г. П. парох добрички поднео на Његово ц. и кр. ап. Величанство призив против одлуке митроп. цркв. Савета о једномесечној му спитимији, те је умољен исти, да до решења

* И ово је доказа, како нам је нуждан „Шематизам“.

Ми већ не можемо да се наодговарамо, да саборски одбор још није наредио да се изда, т. ј. наредио је, ал г. Мато са својом „широм основном“ вуче годинама саб. одбор за нос, а и вући ће га.

Ваистину је и срамота и грехота, да ми за 7 година нисмо дошли до „Шематизма“.

Уред.

тог призива не утерује од реченог јереја истражне трошкове. — Узет је на знање извештај Њег. Високопреосвештенства о рукоположењу В. Н. и Н. Д. за презвитере, те је Б. Н. постављен за администратора парохије у Радимни и Срп. Пожежени, Н. Д. за личног парох. пом. у фаркаждину, јеромонах Т. К. разрешава се администровсња парохије у Радимни и поставља се за администратора у Белобрешци, а јеромонах Т. М. разрешава се админ. парохије у Срп. Пожежени те му се оставља у администрацију парохија само Мачевић, поднешен је с тим расположењима извештај и високосл. саб. одбору ради стављања у течај новопостављеним администраторима припомоћи, коју речене цркв. општине у сврху издржавања свог свештеника из нар. фондова уживају. — Разведен је брак између С. Б. из Фердина и С. М. из М. Маргите на основу злобног напуштења. — Издава је на изјашњење пријава кр. школ. надзорништва торонталске жупаније о неуредном вршењу катихизовања на изјашњење ј. М. Р. и Г. Ђ. из Оцова. — На смрћу ј. Т. С. админ. парохије у Марковцу упражњену парохију постављен је ј. С. Т. администратор парохије у Вел. Средишту. — Није одобрен план за зидање цркве у Старчеву, те је позвана цркв. општина да пошаље све приспеле скице овој конзисторији. — Умољено је кр. уг. министарство кулгуса да уреди питање сахране оних чланова назаренске секте, који су још православни. — Умољено је кр. школ. надзорништво торонталске жупаније да учини потребне кораке за ефектуисање своје наредбе у погледу учења срп. језика у држ. школи у Борчи, пошто тамошње школ. старатељство неће ту наредбу у живот да приведе. — Расписан је стечај на место сист. пар. помоћника V. класе у Сакулама. — Одбијен је уток П. М. из Фаркаждина против одборске одлуке у ствари издавања једног стола, пошто је П. М. тражио сто на годину дана, а у смислу правила за издавање столова у овој епархији издају се столови доживотно. — Узет је на знање извештај референтов, да је президијално удовољено молби централног статистичког звања у Б. Пешти у погледу стат. података за епархију. — Умољено је надсолтабировско звање у Јаму за извештај у погледу затварања крчме преко пута од цркве у Лесковици. — Упућен је ј. Г. П. парох добрички, да се не меша у послове румунског тамошњег свештеника. — Упућена је црк. општина

у Лесковици, да има један женски сто за свештеникову супругу резервисати, те да нема од ње никаква потраживања искати. — Исто тако и цркв. опћина у Делиблату, да има сто удовој понадији издати, пошто свештеник активни нема жене. — Уступљена је на изјашњење ј. Ђ. Б. сист. пар. помоћнику у Јарковцу, пријава П. Н. тамошњег председника цркв. опћине ради више моралних прекршаја. — Узет је на знање закључак цркв. опћине у Уљми у погледу начина, како да се школ. деца принуде на полазак цркве. — Уручена је на молбу епарх. конзисторије темишварске ј. М. В. пароху у М. Маргити молба му, којом је компетовао на парох. место у Бега Ст. Бурђу, уз обавештај да је то место другим лицем попуњено. — Издава је на изјашњење ј. Ј. С. пароху у Гају пријава Ж. В. и др. због разних моралних прекршаја. — Препоручена је подручном свештенству књига проте Љ. В. из Метковића под насловом: „Збирка закона и т. д. — Разведен је брак између П. Л. из Јарковаца и Ж. С. из. Иланце. — Упуњено је парох звање у Сакулама, да забележи у тамошњој матици крштених од 1883. један исправак. — Узет је на знање извештај Б. П. окр. протопрезвитера вршачког и ј. Д. Ш. пароса јасеновачког о спроведеној истрази у М. као и то, да су се приликом истраге оба парничара свештеника измирили. — Уступљени су списи у ствари Е. Р. епарх. фишкалу на мњење и предлог, шта би имала конзисторија према Е. Р. с обзиром на протекло едиктом одређено време, да учини.

Сједињење

Петковице са Шишатовцем.

Д. Р.

Во ија отца и сина и свјатаго Духа, амин.

Твердим и постојаним завјешчанием сие завјешчахом, и по нас бившим наслеђником во памјат оставихом сохранили и цјело содржати.

Поњеже от древних разумно јест, и изјављено јако манастир Петковица, јешче от начала основанија своего водружена и созидава јест из манастира Шишатовца, чрез тамошних житељев, настојанием и иждивением. От тога јавје показујетсја,

јако отуду и предстатеља или игумена јединого обоих токмо имјели и во једином обшчествје пребивали, ничтоже особ имушче или раздјелено јакоже властнаја привилегија (о том приклад имушчи) гласит. Ашче же и нуждних ради времен: паче же противних случаев раздјелено било на особное, и времја њекое тако пребивало и содржавалосја јест, нам же о сем ничтоже изтјазајушчи досеље тол долгое времја закасњело и продолжилосја јест, нињеже возбудшесја (јакоже и праведно јест таковое дјело молчанију непередати или в забвении оставити: чрез кое немала тшчета обоим страном бивает) потшчахомсја с прошением предложенија јасно произвести и изјавити.

Благодатију же Божију, и помошчију Пресвјатие Богородици, молитвами же свјатаго и праведнаго Стефана, Благословением и повељением всесвјатјейшаго Патриарха Г. Г. Арсенија четвертаго, по прошенију нашему получихом милостивјейши писмени указ, јеже би паки на перви образ свободно стати всемогли, соединением обоих воједино и по начину первом јединого предстатеља им игумена обоим в манастирје Шишатовцје имјети. Манастирју Петковици (по нарежденију игумена и всего обшчаго согласија братскаго собора) да послајутсја на промјену до времена по два Брата или што болшее когда како возможно будет, да пребивајут тамо правила ради церковнаго да неоскудјеет, такожде и прочих дјел манастирских строитељем и правитељем бити.

По совершении же уреченаго им времени, паки в манастир да пријдут, а другим вмјесто них наредивше послати, тим образом да пребивајут тамо. К семуже паки и сие завјешчахом и во памјат вјечнују по нас бившим вкорјенити остављаем. По сиевому завјешчанију всегда твердо и непоколебимо держати кромје всјакаго ушчерба или умаленија. К тому же паки да не будет различних имен сеј и сеј, јакоже сеј јест шишатовчанин а сеј петковчанин, ибо от того раждаетсја раздор и несогласие, пачеже раждаетсја злих пљевел раздјеленија и особливости. Сего ради иже хошчет постригитсја то всјачески в

монастирје Шишатовцје да постригаецја, да небудем инородни но купнородни, и отуду корјен да изхидит, иногоже названија или нарјечија да небудет измежду Братиах.

Послушанием и љубовију да облечетсја и прочим дјели благими Богоугоднаго житија вооружимсја, ашче ли же паки коелибо лице буди болших или менших начал би раздори творити или лжи спъетати на особное раздјеление потјазати; то вејачески сицевачо благодјетельа от всего общаго монастирскаго собора: анатемје предати и предаем и при животје своем от Господа Бога казъен да обрјашчетсја и во второе пришествие Господње жестокаго отреченија суд да воспријмет.

Ми же Братие помишљајушче деъ праведнаго суда Божија убоимсја, храним себе от всејх страстей борјушчих нас, паче же бжежим тщесловија и гордини поъеже гордим Господ противитсја, возљубимже братољубие, терпјение же и послушание со смиренумдрием и кротостију и тако поживше Благодат Господа Бога воспријем, и веја стрјели лукаваго ратујушчија на нас угасити удоб возможем и царствија небеснаго наследници будем молитвами Пресвјатија Богородици и свјатаго правједнаго Стефана и всејх свјатих.

Прочее слово сокративше, сие общче завјешчание закључаем и в крјепчајшее содержание печатију утверждаем.

В монастирје Шишатовцје мјесеца Окт. 4. 1741.

М. П. Викентии јеромонах
игумен збратиеју с. р.

(Ово је потоњи архимандрит, а за тим епископ вршачки.)

На покорњеешче челобитное здје подписанаго братства Шишатовачкаго прошение о пријати и потвердении вјечнаго их между собою и Петковицеју, и паки взајмно, завјета и присоединенна склониломсе, и таковое Богоугодное и нам поволное, от своеволнаго, полнаго и свободнаго произволения учиненое соизволение и соединение, властију нашеју потверждаем, на начин же: јеже би они по погодбје, уставу и завјету здје присушчем, и печат

тију обичноју потверженому настојашче, и потомци их до посљедна обдржавали се, и ни черти јединија преступали.

По содержанию же их завјета, писание и завјешчание вејуду и пред сваким вјеројатнаго пријатиа достојно бити хошчем, от коего једино сообразное в нашеј книгохранителнице удержати, другое же јему Братству вручити повељехом.

В Карловачкој Резиденцији нашеј Патријаршеској 3. Дек. 1741.

Божиеју милостију Православни Архиепископ Пекскиј, всејх Сербов, Болгаров, западнаго помориа, обон — пол Дунаја и всего Илирика Патриарх.

М. П. Арсении с. р. четверти.

Т р у л е ж.

Писе Custos.

III. Нереспектовање налога.

Наше више власти издају *строге налоге*, да се нешто у најкраћем року има извршити, па често само на том и остане једино зато, што се виша власт слабо брине за извршење налога.

Наша је највиша автономна власт саборски одбор, издала налог 1903. год., да се дотадањи називи цркве, парох. сесије и свих непокретности црквених општина имају у грунтовници исправити, према упуству саб. одбора. Административни одбор шаље налог саб. одбора с допуном, да се цркв. општине за исправак грунтовнице имају обратити енарх. фишкалу, пошто ће исти најтачније и најјефтиније то извршити.

Неке црквене општине одуговлаче са извршењем налога више власти, — додуше негде закључак постоји, али никад није извршен. Цркв. општине нерадо извршују и одуговлаче са извршењем налога више власти, особито ако је то скопчано са неким трошком, јер сматрају тај трошак за сувишан, и остављају вишој власти, ако то мора бити, нека сама изврши, па зато многи налози остају само на папиру.

Виша власт има кубуре и натезања са непокорним и несавесним цркв. општинама,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

и неке се ствари и годину дана и више одуговлаче само зато, што немамо у аутомији егзекутивне силе. Али поред свега тога, виша власт треба да надгледа, како се њезини налози извршују, јер ако се то неће чинити, увек ћемо се наперед тужити, а ред ће бити само идеал за којим тежимо, а никада постићи нећемо.

Кад се не извршују валози највише автономне власти, онда је јасно, да и други налози остају само на папиру, и да их председници неких цркв. општина не респектују, а на извршење и немисле.

Истина парох је члан цркв. скупштине и одбора, има почасно место — с десне стране председника (кад кад сумњива поштења), али ипак поред свега тога он је слаб и немоћан да изврши налог више власти, ако се томе остали противе. Парох је позван да пази на рад и ред у цркв. скупштини или одбору, налаже му се, да има присуствовати цркв. одборским и скупштинским седницама, али у неком месту ипак не може ништа учинити, јер се нађе и таквих председника, који сматрају пароха као неку фигуру, — без права — па неће да га послушају, зато виша власт треба да му притекне у помоћ.

Кад цркв. општина одуговлачи са извршењем налога више власти, или ако неће да га изврши, парох би требао да извести вишу власт, и она даље да предузме кораке за очување авторитета. Овим пак не иде се затим, да парох постане као неки комесар у црквеној општини, него да као — једини, у неком месту познавалац закона настоји, да у црквеној општини влада ред, а закон и налог више власти да се извршује. Дакле парох треба да извести вишу власт о расположењу цркв. општине услед налога исте, ако неће да изврши закон и налог више власти, а виша власт треба после тога, да целу ствар узме у своје руке.

Али данас парох несме известити вишу власт о неред, незаконитости и извршењу налога више власти, јер долази одмах сумарни поступак, а кадгод је боље и корисније ћутати.*

* Што је код нас данас овако, томе је узрок то, што парох није предс. дник. А да је он председник, нека

Циркулари митрополита Павла Ненадовића фрушкогорским манастирима.

Припољио

Тихомир Остојић.

Сви манастирски разноврсни протоколи потичу из доба овога реформатора фрушкогорских православних манастира. Чим је сео митрополит Павао у столицу патријарха Арсенија, он је наредио манастирима, да циркуларе уводе у протокол. Али се ово извело тек о генералној визитацији 1753. г. Тада је он оставио братствима фрушкогорских манастира последњи рок за увођење протокола, наредивши 16. јуна, да сваки манастир начини „три памјатнија протоколи, у сваком по шест тестета да будет, и то, ако не имате готових нових, да имате таки поћи в Карловцје пухпинтеру тамошњем тоја наручити и кад дођемо, в киждом манастирје да приуготовљенија обрјашчем.“

У својем додатку монашким правилима Вићентија Јовановића, Ненадовић је (у чл. 8) установио нарочит поступак за циркуларе, како би све ишло брзо и уредно. По овом пропису циркулар је из Карловаца поштен прво у манастир Раковац. Чим је акат стигао у манастир, морао га је игуман или, ако он није био код куће, намесник отворити, прочитати и наредити манастирском чиновнику, *протоколисту*, да га од речи до речи упише у манастирски протокол. За већи циркулар се остављало за препис 3 сата, а за мањи сат и по; ако је ствар врло журна, онда га требаше што се брже може уписати. Чим је циркулар био уписан, игуман би га морао потписати и назначити кад га је примио и онда под својом „копертом“ и печатом послати даље, у други манастир, где се исто тако чинило. Ко би што пропустио учинити, на пр. не би назначио у циркулару кад је приспео у манастир, или би га преко одређеног времена задржао,

би власт већ анала притећи, а овако већина председника ради шта хоће. И докле год не буде парох председник, не ће и не може бити реда по нашим општинама.

Уред.

или га неби у своју „коперту“ завио, него би га отворена послао даље, тога би митрополит оглобио са 12 форината у корист школске касе. Митрополит је одредио и правац којим треба да иде циркулар: из Раковца у Беоцин, из Беочина у Прибину Главу, па онда редом у Дившу, Кувеждин, Шишатовач, Бешеново, Јазак, Врдник, Хопово, Гргетег, Крушедол; из манастира Крушедола је ишао циркулар у село Крушедол и преко Голубинаца, Војке и Добановаца у Фенек. Фенечки игуман га је под својом ковертом и печатом повратио у резиденцију.

Хоповски „Циркуларни Протокол“ је уопће уредно вођен. На корицама има овај натпис: „Протоколз оврешителнаго свато-Николаевскаго манастира Хопова, въ немже ихъ Екцел. Госп. Архиепископа и Митрополита циркулари записуются“. У првој књизи су само Ненадовићеви циркулари. На првом месту је Ненадовићева потврда (од 28. авг. 1749. г.) монашких правила митрополита Вићентија Јовановића и допуна Ненадовићева тим правилима у осам табака. Последња је наредба у првој књизи од 22. децембра 1766. г. У другој књизи су циркулари из год. 1767. и 1768. Последњи Ненадовићев је од 1. августа 1768. године. Набрзо после тога се митрополит разболео, а 15. августа је умро.

У Циркуларни Протокол су уписиване окружне наредбе виших управних власти: митрополита, конзисторије или у име њихово ексарха, проте карловачког и Вићентија Поповића, архимандрита шишатовачког, који је био митрополиту десна рука у манастирским пословима. Већина циркулара је административне и дисциплинарне природе. То су наредбе, упутства, објаве, позиви, опомене; има и пастирских посланица и божићњих и ускршњих поздрава. Све су ово веома важни документи за познање савремених културних прилика, особито за познање стања фрушкогорских манастира и калуђера.

Бавећи се једном специјалном студијом из доба митрополита Ненадо-

вића,¹ мени је било потребно градиво из циркулара манастирских. Ради бољег оријентовања ја сам себи израдио кратку садржину свих циркулара из доба Ненадовићева по хоповском Циркуларном Протоколу. Чини се да ови циркулари још задуго не ће ући у научну књижевност, као што би они по својој вредности за нашу културну историју заслужили. Стога објављујем њихов списак, са кратком ознаком садржине им, надајући се, да ће они бар овако, доћи до знања наших специјалиста и да ће им, може бити, у чем год користити.

Списак аката је изнесен оним редом којим су акти уписани у протокол (а то је хронолошки ред). Где није означено ко издаје циркулар, разуме се митрополит Ненадовић; где није означено место, разумеју се Карловци. Наредбе под којима је потписан митрополит, неко је, касније (то се види по другом блеђем мастилу), у првој књизи протокола означио текућим бројем; таквих бројева има у првој књизи 151. Ти су бројеви и у нашем списку стављени, и то иза датума у загради.

1749.

авг. 28. (1) „Воља и указ“ да се монашка правила митропол. Вићентија паве. Ненадовић додаје 8 својих правила. У осмој тачци наредба о циркуларима.²

окт. 5. (2) Позивају се ман. настојатељи у Карловце на договор, како ће се издржавати ман. питомци у карловачкој школи.

окт. 13. (3.) У великој невољи Српскога народа молепствије за 40 дана. У прилогу се шаљу јектеније за молепствије.

нов. 16. (4.) [Из Ирига] Пред ползак у Беч митрополит наређује молепствије „о начатији благом опшченароднаго дјела“ и препоручује мир са суседима. У управним пословима ће га заменити ексарх Арсеније Радивојевић и

¹ Доситеј Обрадовић у Хопову. Ишла као бр. 19. и 20. „Књига Матице Српске.“ У овој књизи су многи циркулари опширно изведени.

² „Вољу и указ“ Ненадовићев, штампали смо у „Јавору“ за 1887. Уред.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

протопопски намесник јереј Јефтимије Радосављевић.

дец. 11. Аепископско-митроп. капелан и протопопски намесник Јефтимије иште по 1 дукат на трошак за карловачку школу.

дец. 23. (5) [Из Беча] Божићни поздрав. Уверава да народна ствар добро стоји код двора.

1750.

јан. 14. По наредби митрополитовој из Беча Јефтимије Радосављевић позива настојатеље (или намеснике) 24. јан. у Ердевик на договор са ексархом Арсенијем о ман. пословима.

фебр. 3. (6) [Из Беча] Митрополит одговара на писмо фрушкогорских калуђера од 26. јан. Из Шишатовца. Тужио се како спахије околне досађују манастирима због грунтова.

фебр. 18. Јефтимије Радосављевић наређује ко ће у којем протопопијату бити о великом посту духовник; позива их у Карловце да добију своју „инструкцију“.

апр. 3. Јефт. Радосављевић по наредби митрополитовој из Беча, јавља радосну вест да је митрополит 28. марта добио конфирмацију.

апр. 7. (7.) [Из Беча] Ускршњи поздрав. На аудијенцији га цар уверавао да ће показати своју милост према Српском народу.

мај 8. Ексарх Арсеније позива, по наредби митрополитовој из Беча, 13. маја у Врдник на договор о манастирској парници са суседним спахијама.³

мај 8. Ексарх Арсеније опомиње братију да не примају у манастире војничке бегунце.

дец. 23. (8) Божићни поздрав.

1751.

апр. 2. (9) Ускршњи поздрав (Богословске садржине).

мај 23. (10) Позив на збор у Јазак за 25. мај. Нека дође настојатељ с још једним братом.

септ. 21. (11.) Наређује да прѣворци не дају данак; ако жупанија затра-

³ Меморијал митрополитов од 24. маја у Бечу, предат двору, види „Срп. Сион“ за 1904. г. стр. 400.

жи нека се позову на митрополита. Нека никојем суседу не уступају какву манастирску правицу.

септ. 24. (12.) Нека пазе да им спахије не отму десетак од виногради.

окт. 6. (13) Позив на збор у Карловце за 11. октобар.

нов. 24. (14) Наређује духовницима да сваки иде у свој протопијат да исповеда хришћане. Ко се закасни биће затворен онолико дана колико се закасни.

дец. 1. (15) Позив на збор у Карловце са 4. децембар. Нека дође настојатељ са једним заклетим старцем и нека понесу манастирски печат.

1752.

јан. 15. (16) Позив на збор у Крушедол за 17. јануар, да се објави царска резолуција. Нека дође настојатељ с још једним братом.

јан. 24. (17) [Из Митровице] Позив на збор у Митровицу за 26. јануара због ман. послова. Настојатељ или намесник са још једним братом нека дође.

фебр. 9. (18) Духовници нека одма дођу у Карловце да добију благослов и „увјешчаније“, па затим сваки у свој протопијат на исповест. Нека носе са собом и „писаније“ које су добили од митрополита.

фебр. 14. (19) Иште попис прѣворца. опомиње да с илочким спахилуком у миру живе док се парница не реши. Ако им спахилук буде чим год досађивао, нека му јаве.

фебр. 12. (20) Посланица о посту, исповести и причешћивању. Поуке о школовању и образовању (види „Српски Сион“ за 1904. г. стр. 335. под 12. фебр. и 337. под 13. мартом).

март 2. (21) Ради уређења граница с илочким спахилуком нека 1. (12). маја дође настојатељ с једним од старије братије и нека понесе све документе о манастирском грунту.

март 21. (22) Позив на „умовеније ног“ (види „Српски Сион“ за 1904. г. стр. 338. под 26. мартом). Договор о тужби против илочког спахилука.

апр. 8. (23) [Из Крушедола] Објављу-

је да код Јоана Матића, школског епитропа има на продају црквених и школских књига.

мај 11. (24) [„В доминиумје нашем Даље“] Наређује молепствије да преста-не киша.

авг. 6. (25) [Из Раковца] Позива на збор у манастир Раковац 8. августа, да се посаветују о сукобу са жупанијом и илочким спахилуком.

септ. 13. Шишатовачки архимандрит Вићентије Поповић позива на збор 16. септ. у Ириг у дом манастира Хопова ради манастирских послова.

септ. 25. (26) [Из Беча] Како ће скоро изаћи комисија да разгледа земљу, треба ће трошка. Позива да се шишатовачком арх. да „репертиција или рефена“ за трошак.

септ. 25. (27) [из Беча] исто што и у пређашњем акту. Само у додатку иште митрополит од манастира вина, шилера и бермета.

окт. 22. Вићентије Јовановић Видак, аеп. и митр. протођакон, објављује манастирима патенат Марије Терезије од 21. јула 1752. г. управљен на Темишварски Банат, против тајног врбовања.

[авг. 29. У протокол је уведен отпис „Дворске Депутације у банатских дјелах“, упућен Ненадовићу, о привилегијама Српскога народа].

окт. 2. (28) [Из Беча] Митрополит рефлектује на пређашња два акта и препоручује „чесном клеру и славном на-ру“, да се угледа на своје претке и да се држи онога што је у актима наређено.

дец. 15. (29) Божићни поздрав.

(Продужиће се.)

ЛИСТАК.

Вести.

По закону од 24. фебр. о. г. православно српском свештенству у Далмацији одређују се петогодишњи доплатци од 100 круна до укључиво 40. године службе, а мировина може бити највећа од 2000 круна.

Наш туциндански сабор, смиловао се те је закључио, да умировљени свештеник — без обзира на године службе — има годишње 1200 круна.

И да је то решење донесено у законитом заседању, а не у крљем сабору, чији закључци и онако не важе; рекли би му и на томе: евала, јер боље је и 1200 кр. мировине, него досадашњих 800 круна милостиње.

Да је код нас било у своје време више памети и родољубља, а мање лудирања; данас би и наши свештеници могли имати 2000 круна, а и више мировине.

Овако имају мању милостињу и после 40. годишње и више службе, него што имају мировине градски редари.

А што је дотле дошло, криви су и наши назови свештенички посланици на досадашњим саборима.

Уместо, да су настојали, да се донесе мировинска уредба за свештенике, они су играли већином јадну улогу, потпомажући странке у саборима.

Атина ћути, Петрово-село говори! Во времја оно, докле беше слогe у српског народа, а не беше јакова, Атина је — Нови Сад — у свима народним питањима давала импулс и ишла напред.

Данас пак мора да ћути, а коло предводи село Петрово-село у Бачкој.

Жавео поп Панта!

Уредник: Димитрије Руварац, протојереј.

Чит у ља.

У недељу је 14. о. м. умро овде код своје матере парох ривички Никола Максић, у 34. години свога живота, и сахрањен је уз велико саучешће.

При опелу је начелствовао високопречасни г. арх. Иларион Зеремски, а присутна је била и Његова Светост, и сво свештенство карловачко оба реда.

Са покојником се опростио у дирљивом говору друг његов г. Гига Јовић.

Како гимназијска, тако и богословска омадина са својим професорима, отишавила је покојника до вечне куће.

И неколико општинара из Ривице, дошли су на сахрану свога милог и доброг пароха.

Брат Никола је био примеран свештеник и све га је село волело, што је показало и тиме, што су сви плакали на глас, да им је њихов добри поп Ника напрасно умро.

Патећи од загушљивости, пренет је Никола у недељу овамо, и после једног сахата умро је, оставивши удовицу са двоје нејачи.

Не можемо а да не похвалимо ревност и љубав пречасног г. проте Васе Констанстиновића, који је брата Николу по пропису обукао и постарао, да му буде сахрана што величанственија.

Вечан спомен брату Николи!

Књижевни огласи.

Ишла је нова књига из штампе:

„ВЕЛИКИ ТИПИК“

који се може добити само код издавача Српске Манастирске Штамарије по 4 круне од брошираног примерка. Укорићен 5. — К. Српска Манастирска Штамарија.

Ишла је из штампе, и може се добити код потписате управе књига:

О П И С

СРПСКИХ ФРУШКОГОРСКИХ МАНАСТИРА, 1753.

Приошито: Димитрије Руварац.

Књига је штампана на лепом белом папиру и има 488 стр.

Цена је књизи увезаној у платно — сва — 5 Кр., а неуезаној 4 Кр.

Управа српске манастирске штамарије

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Ad број К. 169. ex 1907.

1-3 20

Е Д И К Т

На бракоразводну молбу Николе Косијера ковача из Кленка, против супруге му Даринке рођ. Козарев сада непознатог боравишта, овим се расписује Едикт с тим, да речена супруга Даринка у року од 90 дана рачунајући од дана првог уврштења едикта овог, конзисторији овој лично предстане или место свога пребивања пријави, јер ће се иначе ова брачна парница и без ње продужити и довршити.

Архид. Конзисторија, у Карловцима 7. (20.) марта 1907. године.

Председништво.

Ad број К. 827/694. ex 1906.

1-3 21

Е Д И К Т.

На бракоразводну молбу Милице Лазић рођ. Ајдуковић из Даља против супруга јој Боже Лазића сада непознатог боравишта, овим се расписује Едикт с тим, да речени супруг Божа у року од 90 дана, рачунајући од дана првог уврштења едикта овог, овој конзисторији лично предстане, или место свога пребивања пријави, јер ће се иначе ова бракоразводна парница и без њега продужити и довршити.

Архид. Конзисторија, у Карловцима 7. (20.) марта 1907. године.

Председништво.

Broј 73 ex 1907./К. з. 125.

2-3, 12

Е Д И К Т

На бракоразводну тужбу Милана Вукашиновића из Беловара, против супруге му Јулке Вукашиновић из Беловара, сада непозната боравишта, наводно негђе у Америци, овим се Јулка Вукашиновић позива, да у року од 90 дана, рачунајући од првог уврштења овог едикта, овој конзисторији мјесто пребивалишта свога пријави, јер ће се у противном случају без њезинога судјеловања бракоразводна парница са именованим заступником водити и довршити.

Из сједнице прав. срп. епарх. конзисторије у Пакрацу, 20. фебруара (5. марта) 1907. год. држане.

Председништво.

Ad бр. К. 139. ex 1907.

2-3, 13

Е Д И К Т

Овим се за Лепосавом несталом супругом Николе Аднађевића из Руме расписује едикт у бракоразводној парници с позивом, да поменути Лепосава има у року од 90 дана рачунајући од првог уврштења овог едикта овој конзисторији или лично предстати или место свога боравишта пријавити, пошто ће се у противном случају ова парница и без ње продужити и довршити.

Архид. конзисторија, у Карловцима 1. (14.) марта 1907. г.

Председништво.

Ad бр. К. 149. ex 1907.

2-3, 14

Е Д И К Т.

Овим се за Круном несталом супругом Живана Степановића из Батајнице расписује едикт у бракоразводној парници с позивом да речена супруга Круна има у року од 90 дана рачунајући од првог уврштења овог едикта овој конзисторији или лично предстати или место свога боравишта пријавити, јер ће се у противном случају ова брачна парница и без ње продужити и довршити.

Архид. конзисторија, у Карловцима 1. (14.) марта 1907. г.

Председништво.

Ad број К. 301 ex 1907.

1-3 22

Е Д И К Т.

На бракоразводну молбу Гаје Бобаића из Марадика, против супруге му Софије сада непознатог боравишта, овим се расписује Едикт с

да речена супруга Софија у року од 90 дана рачунајући од дана првог уврштења едикта овог конзисторији овој лично предстане или место свога пребивања пријави, јер ће се иначе ова брачна парница и без ње продужити и довршити.

Архид. Конзисторија, у Карловцима 7. (22.) марта 1907. године.

Председништво.

Ad бр. К. 181 ex 1907.

2—3, 17

Е Д И К Т.

На бракоразводну молбу *Стевана Јевтића* из Јединаца, сад у Прв. Врднику, против супруге му *Јулке рођ. Петровић* сад непознатог боравишта овим се едикт расписује с тим позивом, да речена супруга у року од 90 дана, од дана првог уврштења едикта овог рачунајући, има овој конзисторији лично предстати или место свога садашњег боравишта пријавити, јер ће се у противном случају ова парница и без ње продужити и довршити.

Архид. конзисторија, у Карловцима 1. (14.) марта 1807. г.

Председништво.

Ad бр. К. 1490 ex 1906.

2—3, 15

Е Д И К Т.

На бракоразводну молбу *Младена Павловића* из Вел. Радинаца, против супруге му *Марије рођ. Марућ*, сада непознатог боравишта, овим се за несталом супругом Маријом едикт расписује с тим, да супруга Марија у року од 90 дана, од дана првог уврштења едикта овог рачунајући, има овој конзисторији лично предстати или место свога боравишта пријавити, пошто ће иначе ова парница и без ње продужити се и довршити.

Архид. конзисторија, у Карловцима 1. (14.) марта 1907. г.

Председништво.

Број Е. К. 681. ex 1906.

2—2, 10

Е Д И К А Т.

Овим се обавјештава *Вајо Хинић* из *Залужнице* сада непознатог боравишта, да је његова жена *Биба* покренула против истог бракоразводну парницу код ове Епархијске Конзисторије, па се позива, да се у року од 90 дана, рачунајући од дана првог уврштења овог едикта у „Српском Сиону“ пријави овој власти или лично

или вјеродостојно писмено или преко свога на законит начин опуномоћеног заступника, јер ће се иначе речена парница и без њега и на његову штету окончати.

Из сједнице Епарх. Конзисторије, држане у Плашком, 16. новембра 1906.

Председништво.

Број 112 и 161 ex 1907./К. зап. 96 и 112.

2—3, 11

С Т Е Ч А Ј.

Исписује се на парохије у *Бриљаници* III. разреда и у *Сраској Капели* IV. разреда са роком до 1. (14.) априла 1907.

Молитељи имају своје прописно обложене молбенице надлежним путем потписаној конзисторији до стављенога рока поднијети.

Из сједнице прав. срп. епархијске конзисторије у Пакрацу 20. фебруара (5. марта) 1907. држане.

Председништво.

Ad бр. К. 189. ex. 1907.

2—3, 18

Е Д И К Т.

Услед бракоразводне молбе *Стевана Пуљевића* из Ст. Бановаца на Дунаву, против супруге му *Марије пре удове Анастасијевић*, сада непознатог боравишта, овим се едикт расписује с позивом, да супруга Марија у року од 90 дана, од дана првог уврштења едикта овог рачунајући, има овој конзисторији лично предстати или место садашњег свог пребивања пријавити, јер ће се иначе ова брачна парница и без ње продужити и довршити.

Архид. конзисторија у Карловцима 1. (14.) марта 1907. г.

Председништво.

Ad бр. К. 92. ex 1907.

2—3, 16

Е Д И К Т.

Услед бракоразводне молбе *Даринке Шајић* рођ. Новаковић, сада у Ашањи, против супруга јој *Радована* из Угриноваца, сада непознатог боравишта, овим се расписује едикт с тим, да супруг Радован у року од 90 дана рачунајући од дана првог уврштења овог едикта, има овој конзисторији лично предстати или место свога пребивања пријавити, јер ће се иначе ова брачна парница и без њега продужити и довршити.

Архид. конзисторија у Карловцима 1. (14.) марта 1907. г.

Председништво.

ДРУГИ ОГЛАСИ

ЛИЦИДЕРСКА И ВОСНАРСКА РАДЊА

ПЕТРА ЋОРИЋА

У КОМОРАНУ.

(Komárom Népor utca 28. sz. főútg. keleti szertérből)

benhátal.

Препоручује своју српску велику радњу српским прав-
правесном свештенству, и свим прав. црквеним општинама.
Држи на стоваришту готових својих белених и
жуптим носком свакорсних ливених воштаница, ко-
турџа и проваљакна, и т. д. које напредно горе и
неплате се, и за које гарантује да су од чистог при-
родног носка готовљене.

Истом препоручује у својој радњи готовљене, од
најфинијег ливеничког носка ливених свеча, когу-
риџа, проваљакна и т. д. које тако исто лепо гору
и не диме се.

Цене су следеће:

Од I-ве врсте најф. беленог носка	100 кил.	640. К
" I-ве " жуптор "	100 "	500. "
" I-ге " доброт чистота белог "	100 "	500. "
" I-ге " најфин. велтач. " "	100 "	400. "
" I-ге " доброт чистог белог "	100 "	320. "
" I-ге " проваљакна и котурџа се рачунају по кили 0,50 пог. више.	100 "	250. "

На стоваришту држим готових свећа.

У једном ком. од 1 1/2 кил. воштанице	80 штк.	дуж.
" " " " " " " "	64 "	" "
" " " " " " " "	58 "	" "
" " " " " " " "	52 "	" "
" " " " " " " "	47 "	" "
" " " " " " " "	40 1/2 "	" "
" " " " " " " "	39 "	" "
" " " " " " " "	39 "	" "

Поруџбине мање од 5 килограма не примам.

Послуга солидна, брза и тачна.

Свеће плаћем за готов новач са 20% попуста, и
на почетак дајем само оним црквеним општинама које,
преко целе године намеравају! код мене своју по-
требу снабдевати и то на 1/2 год. или на годину
дана.

Умолјавам ради покушаја најмање 5 кила по-
руку учинити, како би се стекло уверење, овог
правог српског произвођа.

4—20, 5.

**ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА
ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА
АНТОНА НОВОТНИЈА**

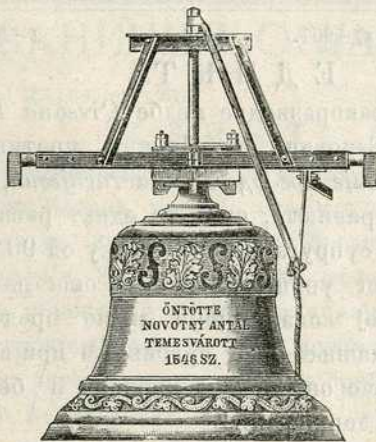
У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за
израду нових звона и за преливање пукнутих звона у
овакој величини, као и за целокупно хармонично уде
шено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа,
тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кре-
тати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона
сачувају да не пукну.

Особито препоручујем

од мене изнађена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона,

која су у горњем делу — као виолина — са отвором у виду фигуре 3 провиђена и
като имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прав-
љена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са
звучком других по старој системи ливених звона од 461 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће;
звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог
гвожђа. —

10—52 4.

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

На миланарској земаљској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом
миланарском медаљом.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на једном целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и
Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље,
на годину 10 круна. Поједини бројеви 20 филира.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације у року од 15 дана шаљу се Администрацији а остала
рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 10 филири
од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Све спорове овога листа у ствари претплате или других потраживања решава котарски односно
општински суд у Карловцима.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА